

kunne medføre misligholdelsesbeføjelser for køberen, hvis emballagen ikke er i tilfredsstillende stand.

I *stk. 3* fastslås princippet om, at køberen ikke kan gøre misligholdelsesbeføjelser gældende i anledning af mangler efter *stk. 2*, litra a til d, på grund af sådanne egenskaber ved varen, som han kendte eller ikke kunne have været uvidende om ved aftalens indgåelse. Bestemmelsen gælder således kun kriterierne i *stk. 2* og tager ikke sigte på sådanne egenskaber, som varen skal have i henhold til det, som udtrykkeligt er blevet aftalt.

Bestemmelsen gælder ikke kun køberens faktiske kundskab, men også forhold som køberen ikke kunne have været uvidende om. Denne tilføjelse tager sigte på de situationer, hvor der foreligger en høj grad af sandsynlighed for, at køberen kendte den pågældende omstændighed.

Der findes ikke regler i købeloven, som svarer til denne fyldige, men ikke udtømmende bestemmelse. Artikel 35 svarer dog i hovedsagen til det mangelsbegreb, som er udviklet i dansk praksis, bortset fra såkaldte retsmangler, som imidlertid er behandlet i artiklerne 41–43. *Stk. 3* er anderledes udformet end købelovens § 47. Det er således ikke enhver form for »burde viden« hos køberen, der afskærer misligholdelsesbeføjelser, men kun en særlig høj grad af uagtsomhed. Udtrykket »ikke kunne have været uvidende om« må formentlig antages at ligge tæt op af forset eller grov uagtsomhed.

Til artikel 36

Bestemmelsen i *stk. 1* angiver, hvilket tidspunkt der skal være afgørende for bedømmelsen af, om varen er behæftet med en mangel. Ifølge bestemmelsen er det afgørende tidspunkt det, hvor risikoen for varen overgår til køberen, hvilket svarer til bestemmelsen i købelovens § 44. Ansvar for mangler vil også kunne opstå, selv om manglen har været skjult på tidspunktet for risikoens overgang, men først har vist sig efter, at risikoen er gået over på køberen.

Bestemmelserne om risikoens overgang findes i artiklerne 66–70. Bestemmelserne fører som hovedregel til, at risikoen for varen går over på køberen, når varen leveres, f.eks. ved at den overgives til den første transportør med henblik på videreforsendelse til køberen i overensstemmelse med købeaftalen.

Stk. 2 handler om mangler, som opstår efter at risikoen for varen er gået over på køberen. Der er her tale om de tilfælde, hvor manglen ikke engang kan antages at have foreligget skjult på det tidspunkt, da risikoen gik over, eller hvor det i hvert fald ikke kan bevises, at dette har været tilfældet. Bestemmelsen bliver specielt aktuel, når sælgeren har givet en ga-

ranti for, at varen bevarer sine egenskaber i garanti-perioden.

Til artikel 37

Artikel 37 handler om sælgerens ret til at afhjælpe mangler ved varen frem til det aftalte tidspunkt for levering.

I bestemmelsen tages der ikke stilling til spørgsmålet om, hvorvidt køberen har pligt til at tage imod en vare, som tilbydes ham før det aftalte leveringstidspunkt. Dette spørgsmål behandles i artikel 52. Bestemmelsen i artikel 37 angiver alene, at såfremt køberen har taget imod varen, har sælgeren ret til frem til det aftalte leveringstidspunkt at fuldføre og komplettere sin ydelse ved at levere manglende dele eller manglende mængde. Sælgeren har også i løbet af dette tidsrum ret til at udskifte mangelfulde dele i varen eller at reparere manglen.

Sælgeren har ret til at foretage sådanne foranstaltninger, under forudsætning af, at udøvelsen heraf ikke medfører urimelig ulempe eller urimelige omkostninger for køberen. Køberen vil således f.eks. kunne afvise et krav om afhjælpning i medfør af bestemmelsen, hvis afhjælpningen ville forhindre køberens virksomhed i andre henseender. Mangelsafhjælpningen vedrørende en maskine i en produktionsproces kan f.eks. forårsage sådanne omkostninger eller en sådan ulempe som nævnes i bestemmelsen, hvis hele produktionslinjen må stoppes, medens afhjælpningen finder sted. De krav, der stilles til, at afhjælpningen ikke må forårsage ulempe, er de samme, som de der gælder ifølge artikel 48 om afhjælpning efter leveringstidspunktet.

Hvis manglen kan afhjælpes før det aftalte leveringstidspunkt, uden at det bevirker sådanne omkostninger eller ulempe, som er nævnt i bestemmelsen, har sælgeren opfyldt aftalen. Dette indebærer bl.a., at en køber, som overvejer at hæve købet på grund af en forventet misligholdelse, må tage højde for muligheden for, at afhjælpning kan ske før det aftalte leveringstidspunkt.

Afhjælpningen kan få den virkning, at forudsætningerne for at hæve købet falder væk. Derimod kan det tænkes, at varen også efter afhjælpningen lider af en mangel. Køberen kan i så fald gøre mangelsbeføjelser gældende i anledning af den pågældende mangel, f.eks. kræve forholdsmæssigt afslag i prisen.

Selv om afhjælpningen ikke medfører væsentlige omkostninger for køberen, er det muligt, at afhjælpningen kan medføre visse omkostninger. Køberen har i så fald ret til erstatning for sådanne omkostninger. Dette er tilfældet, selv om det sidste led i bestemmelsen vil kunne læses således, at den alene gælder erstatning på grund af den mangel, som oprindeligt